

Sivistysvaliovaliokunta

siv@eduskunta.fi

Asia: HE 109/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Suomen elokuvasäätiö kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025 (HE 109/2024 vp).

Kirjaamme lyhyen lausuntomme erityisesti audiovisuaalisen alan näkökulmasta, vaikka samat kysymykset koskevat laajemmin kulttuurin ja taiteen kenttää kokonaisuudessaan. Ilmaisemme syvän huolestumme siitä, että toteutuessaan esitetyt leikkaukset saavat aikaan vähäisen, suorastaan mitättömän säästön, mutta aiheuttavat saavutettuihin säästöihin nähden moninkertaisen vahingon. Kiristynyt rahoitustilanne uhkaa jatkuessaan näivettää suomalaisen kulttuuri- ja taidekentän toiminnan edellytykset, erityisesti pienten, vähemmän etabloituneiden ja vapaan kentän toimijoiden osalta.

Suomen elokuvasäätiö on elokuva-alan ainoa valtionapua myöntävä taho, joka mahdollistaa alan koko arvoketjun toimintaa. Sen myöntämällä tuilla on olennainen merkitys audiovisuaalisen alan työllisyydelle, viennille ja kasvulle. Hallituksen esityksessä valtion talousarvioksi vuodelle 2025 Suomen elokuvasäätiölle kohdistettuihin varoihin esitetään 500 000 euron vähennystä edelliseen vuoteen. Jo kuluvalle vuodelle 2024 entisestä pienennetty rahoitus on osoittautunut vaillinaiseksi emmekä pysty riittävästi vastaamaan av-alan välittömiin tarpeisiin.

Supistuva rahoitus kiristää tilannetta ennestään, jolloin yhä harvempi käsikirjoitusidea ja elokuvakehittelyhanke päätyy tuotantoon ja elokuvateattereihin asti, joiden määrä uhkaa myös pienentyä. Kun leikkaukset kohdistuvat samanaikaisesti kulttuuriin useammalta suunnalta, kuten esimerkiksi Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus (AVEK) suunnattujen hyvitysmaksujen puolittaminen sekä Business Finlandin myöntämän tuotantokannustimen tiukentaminen, tarkoittaa se sitä, että Suomen elokuvasäätiön tukitoimintaan kohdistuu jatkossa yhä suurempi paine. Arviomme mukaan Suomen elokuvasäätiölle osoitettujen avustushakemusten määrä tulee kasvamaan huomattavasti ja myöntämiimme tukivaroihin kohdentuu pelkästään AVEKin määrärahojen vähentymisen vuoksi vähintään miljoonan euron lisärahoitustarve.

Elokuva-ala työllistää tehokkaasti ja tuottaa paljon verotuloja myös välillisesti. Pitkä fiktioelokuva, jonka tuotantobudjetti on noin 1,6 miljoonaa euroa, saa elokuvasäätiöltä tukea keskimäärin 650 000 euroa (40 %) ja generoi muuta rahoitusta samaan tuotantoon 950 000 euroa.

Noin 60 % elokuvatuotantokustannuksista menee joko suoraan palkkoihin tai välillisesti alihankinnan kautta.

Jokainen Suomen elokuvasäätiölle myönnetty tukimiljoonaa palautuu lähes välittömästi valtiolle ja yhteiskunnalle vähintään kokonaisuudessaan ja parhaimmillaan kaksinkertaisesti. Näin ollen voidaan todeta, että vähäisemmät tukivarat pienentävät valtion verokertymää ja aiheuttavat mm. työttömyyteen liittyvien kulujen kasvua. On ollut myös jo havaittavissa, että alalle koulutautunut osaava työvoima on epävarmuuden vuoksi alkanut hakeutua pois alalta.

Katsomme, että nyt esitetyt leikkaukset ovat vahvasti ristiriidassa hallitusohjelmassa esitettyjen hallinnonalan kirjausten kanssa, joita toivomme noudatettavan.

Menestys ei synny hetkessä vaan pitkäjänteisestä työstä. Pelkonamme on, että mikäli vuosittain tuotettava av-sisältöjen määrä vähenee merkittävästi ja tarjonta kapenee, on suomalaisen elokuvan hyvin kehittynyt kiinnostavuus niin kotimaassa kuin kansainvälisesti uhattuna.

Lasse Saarinen

johtaja

Suomen elokuvasäätiö